

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1
Domare 105

Mål nr: 13505-15

Rättelse/komplettering

Dom, 2016-05-02

Rättelse, 2016-05-03

Beslut av: rådmannen Louise af Klint

KONKURRENSVERKET	
2016-05-04	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

I sista meningen i skälen för avgörandet, s.11, har felaktigt angivits bolaget Stoby, vilket härigenom rättas till Sandå med stöd av 32 § förvaltningsprocesslagen.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2016-05-02
Meddelad i
Malmö

Mål nr
13505-15

SÖKANDE

Stoby Måleri AB, 556128-9744
Box 133
281 22 Hässleholm

Ombud: Advokaterna Emma Broddesson och Nicklas Hansson
MAQS Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPARTER

1. Höörs Fastighets AB, 556019-3350
Box 90
243 22 Höör

Ombud: Advokaterna Johan Tollgerdt och Annika Andersson
Advokatfirman Lindahl KB
Studentgatan 6
211 38 Malmö

2. Sandå Sverige AB, 556467-7119
Box 732
182 17 Danderyd

Ombud: Advokaterna Maria Pedersen och Ingrid Sandstedt Nordfeldt
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att Höörs Fastighets AB:s upphandling av ramavtal för golvarbeten inte får avslutas förrän rättelse har skett genom en ny utvärdering varvid anbudet från Sandå Sverige AB inte får beaktas.

KONKURRENSVERKET	
2016-05-04	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 302856

Postadress
Box 4522
203 20 Malmö

Besöksadress
Kalendegatan 6

Telefon
040-35 35 00

E-post: kansli1.fma@dom.se

www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

Telefax
040-97 24 90

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Höörs Fastighets AB (HFAB) genomför en upphandling av ramavtal för golvarbeten. Av tilldelningsbeslut den 10 december 2015 framgår att följande anbudsgivare i angiven rangordning tilldelats ramavtal: EMBA Eslövs Måleri & Byggservice AB, Sandå Sverige AB och N.E.W Golv & Fastighet AB.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Stoby Måleri AB (Stoby) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs i vilken Sandå Sverige AB:s (Sandå) anbud inte beaktas.

Som grund för sin talan anför Stoby bl.a. följande. HFAB har uppställt flera krav på teknisk och yrkesmässig kapacitet som respektive anbudsgivare ska uppfylla för att kvalificera sig till utvärderingsfasen. Av de administrativa föreskrifterna AFB. 524 framgår vilka personal- och kompetenskrav som ställs på anbudsgivarna. Det ställs bl.a. krav på att erbjuden uppdragsansvarig ska ha minst fem års erfarenhet som uppdragsansvarig avseende likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll. Sandå ska enligt sitt anbud tillhandahålla en viss angiven offererad uppdragsansvarig person. I hans CV anges bl.a. följande:

Projektledare Fönsterspecialisten i Bäckaskog AB 2011-2014

- *Arbetar med förfrågningar, offerering, arbetsledning, kalkyl och fakturering*

Projektledare byggavdelning, Stoby målerifirma 2008-2011

- *Arbetar med förfrågningar, offerering, arbetsledning, kalkyl och fakturering*
- *Ansvarig för mellan 10-15 man. Både privatkunder, fastighetsbolag och kommun*

Uppgifterna i den offererade uppdragsansvariges CV är inte korrekta. Han har arbetat på Stoby under angiven period men har arbetat som säljare och arbetsledare för golvläggare, men inte som projektledare. Stoby har ingående kunskap om vilka arbetsuppgifter och ansvarsområden som han haft under sin anställning hos Stoby. Han har under sin anställning inte varit uppdragsansvarig eller haft arbetsuppgifter i övrigt som motsvarar de som efterfrågas av HFAB i fråga om uppdragsansvarig. Hans arbetsuppgifter har i praktiken motsvarat uppgifter som en arbetsledare har, men inte varit så kvalificerade att de är att jämföra med att vara uppdragsansvarig. Även om förvaltningsrätten skulle anse att det är likvärdigt så är det endast fråga om knappt tre och ett halvt års erfarenhet. Han uppfyller därför inte kravet på fem års erfarenhet som uppdragsansvarig.

Stoby ifrågasätter vidare att den erfarenhet som den offererade uppdragsansvarige har från Fönsterspecialisten avser arbete som uppdragsansvarig för golvarbeten. HFAB gör gällande att hans erfarenhet från Fönsterspecialisten motsvarar att vara uppdragsansvarig för likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll avseende golvarbeten. Detta är inte korrekt. I hans CV anges att arbetet hos Fönsterspecialisten bestått i arbete med förfrågningar, offerering, arbetsledning, kalkyl och fakturering, vilket inte motsvarar erfarenhet av servicearbete och felavhjälpande underhåll. Det framgår inte att han har någon som helst erfarenhet av just servicearbete och felavhjälpande underhåll avseende golvarbeten eller av golvarbeten överhuvudtaget. Att vara uppdragsansvarig för service och underhållsarbete för golvarbeten innebär ansvar och därmed behov av erfarenhet av andra frågeställningar, planering och kontakter med hyresgäster vilket inte

förekommer som ansvarig på en fönsterfirma. Den offererade uppdragsansvariges erfarenhet från Fönsterspecialisten kan inte tillgodoräknas honom i upphandlingen eftersom hans erfarenhet där inte är likvärdig med erfarenhet som uppdragsansvarig för servicearbeten och felavhjälpande underhåll inom golvarbeten.

Att Sandås VD intygat att de uppfyller samtliga krav i upphandlingen förändrar inte det faktum att den offererade uppdragsansvarige inte har fem års erfarenhet som uppdragsansvarig för likvärdiga arbeten. Stoby bestrider att de handlingar som Höörs Fastighets AB nu ingett i målet visar att Sandå uppfyller kraven på teknisk kapacitet.

Uppställda krav ska efterlevas. Det är strid med såväl transparens- som lika-behandlingsprincipen att tillåta avvikelser från ställda krav enbart baserat på ostyrkta påståenden. Eftersom Sandå inte uppfyller samtliga krav i upphandlingen skulle anbudet rätteligen inte ha utvärderats. Stoby har lidit skada av att så inte har skett eftersom en korrekt utförd utvärdering resulterat i att Stoby rangordnas på tredjeplats och tilldelats ramavtalet som en av tre anbudsgivare. Skadan består i uteblivna intäkter. Stoby hade – med kännedom om möjlighet att avvika från kraven – dessutom kunnat utforma sitt anbud med mindre kvalificerad arbetskraft och därmed kunna offerera ett lägre pris.

HFAB bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Anbudet från Sandå har vid anbudsprövningen bedömts uppfylla samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav på anbud och anbudsgivare och har därmed kvalificerats till utvärdering. Stoby anför att den av Sandå offererade uppdragsansvarige inte uppfyller ställda krav på uppdragsansvarig. Detta är inte korrekt. Sandå har i anbudsformuläret intygat att Sandå uppfyller krav på personal enligt AFB.524. Sandå har vidare angivit att man kan vidimera krav genom att uppvisa meritförteckningar inför eventuell kontraktsskrivning om

så önskas, att personal har erforderlig utbildning, erfarenhet, behörighet och språkkunskap för sina arbetsuppgifter. Sandå har offererat en person som uppdragsansvarig. Trots att förfrågningsunderlaget inte ställer krav därpå har Sandå dessutom till sitt anbud bifogat CV och intyg avseende honom.

HFAB har mot bakgrund av ovan angiven information bedömt att den offererade uppdragsansvarige uppfyller ställda krav avseende uppdragsansvarig med anledning av kravet på minst fem (5) års erfarenhet som uppdragsansvarig för likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll. Förfrågningsunderlaget saknar ytterligare information om vad som avses med "servicearbeten och felavhjälpande underhåll" och vad som ligger i rollen som uppdragsansvarig. Mot bakgrund av det resonemang som nu förs hade detta givetvis varit bra. Eftersom någon sådan information inte lämnats är HFAB dock förhindrade att diskvalificera ett anbud om den erfarenhet en uppdragsansvarig kan uppvisa skulle vara sådana uppgifter som en uppdragsansvarig normalt sett har.

Vad som således är av betydelse för HFAB är att den uppdragsansvarige har sådan erfarenhet, och därmed tillräcklig kunskap, som krävs för att kunna utföra de arbetsuppgifter som följer av uppdraget som uppdragsansvarig. Av offererad uppdragsansvarigs CV framgår att han sedan år 2008 haft anställning som projektledare med olika typer av ansvar för bl.a. förfrågningar, offertlämnande, arbetsledning, kalkyl, fakturering m.m. HFAB bedömer att erfarenheten från Fönsterspecialisten uppfyller ställt krav på "servicearbeten och felavhjälpande underhåll" även om detta inte specifikt skulle ha avsett golvarbeten.

Eftersom Stoby har angivit att han inte "har arbetat som projektledare" hos Stoby har HFAB kontaktat Sandå och efterfrågat kompletterande information om hans anställning hos Stoby. Sandå har härvid bl.a. ingivit ett arbetsgivarintyg från Stoby av vilket framgår att han har varit anställd som pro-

jektledare vid Stoby under perioden maj 2008 till september 2011. Det förefaller således vara Stoby som inte lämnat korrekta uppgifter avseende hans anställning.

Värt att notera är att Sandå även givit in arbetsgivarintyg från Fönsterspecialisten avseende den offererade uppdragsansvariges anställning som projektledare samt ett intyg från Sandås VD avseende att samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav uppfylls. HFAB har därefter på nytt varit i kontakt med Sandå som lämnat kompletterande information om hans anställningar som uppdragsansvarig projektledare. Sandå har härvid inkommit med en detaljerad beskrivning avseende vilka arbetsuppgifter som ingår respektive har ingått i hans roll som uppdragsansvarig projektledare. Beskrivningen tar sikte på hans samtliga anställningar som projektledare/uppdragsansvarig, dvs. anställningarna hos Stoby, Fönsterspecialisten och Sandå. HFAB gör bedömningen att rollen som projektledare bör omfatta likadana uppgifter oavsett vilket bolag man arbetar för. Således, med undantag för sådana detaljer som är företagsspecifika, är det möjligt för Sandå att redogöra för hans samtliga anställningar som projektledare. Sandå har angivit att hans arbetsuppgifter som projektledare har inneburit/innebär att genomföra årliga medarbetarsamtal för underställda hantverkare, identifiera och kontrollera anbudshandlingar, upprätta offerter/anbud utifrån anbudshandlingar samt kalkyler, vid behov utföra kontroll av övertagna ytor, genomföra besiktningar, samordna verksamheten med beställare och eventuellt andra entreprenörer på arbetsplatsen, uppdatera projektprognoser, tillse att arbeten som ligger utanför avtalsarbeten dokumenteras och godkänns av beställare (ÄTA-arbeten), kontrollera upparbetad tid, hantera leverantörsfakturor, planera och fördela resurser inom egna projekt, lämna offert/anbud, upprätta arbetsbeskrivning enligt avtal med beställaren, ägna sig åt skriftlig projektplanering och skriftlig arbetsbeskrivning samt mer därtill.

HFAB har förvissat sig om att den offererade uppdragsansvarige uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav på uppdragsansvarig.

Det kan i sammanhanget särskilt noteras att bevisbördan för att Sandås anbud inte uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget vilar på Stoby. I det aktuella sammanhanget är det HFAB:s uppfattning att denna bevisbörda är särskilt viktig med tanke på att Stoby inte har något som helst incitament att presentera bevisning som styrker att deras före detta anställda har haft arbetsuppgifter motsvarande en uppdragsansvarig.

HFAB har mot bakgrund av ovanstående rätteligen kvalificerat anbudet från Sandå och har även i övrigt agerat i enlighet med LOU och i enlighet med vad som angivits i förfrågningsunderlaget. HFAB:s förfarande har inte medfört att Stoby lidit eller kan komma att lida skada.

Sandå som fått tillfälle att yttra sig över ansökan bestrider denna och anför bl.a. följande. Sandå har uppfyllt alla ska-krav i upphandlingen. Stoby gör gällande att Sandå inte uppfyller alla krav vad gäller uppdragsansvarig. Det är Stoby som har bevisbördan och ska visa att Sandås anbud inte uppfyller samtliga ska-krav. Av AFB. 524 framgår att uppdragsansvarig ska ha ”*minst fem (5) års erfarenhet som uppdragsansvarig avseende likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll.*” Det har i förfrågningsunderlaget inte ställts några krav på vad som avses med ”likvärdiga arbeten” eller vilka arbetsuppgifter som ska ha utförts för att uppdragsansvarig ska uppfylla ska-kravet. Det finns ingen legaldefinition eller annan vedertagen definition av begreppet uppdragsansvarig utan med normalt språkbruk får det anses vara någon som är ansvarig för uppdrag, dvs. har ansvar för bl.a. genomförande, personal och ekonomi i uppdrag. HFAB har inte uppställt några specifika krav rörande exakt vilka arbetsuppgifter en uppdragsansvarig ska ha utfört. Det är mycket möjligt att anbudsgivarna har offererat uppdragsansvariga med olika kompetens, men det betyder inte att

HFAB har förfarit felaktigt i kvalificeringen av anbudsgivarna. Sandå vill poängtera att begreppet uppdragsansvarig härstammar från arkitektjänster och sällan används i entreprenadsammanhang. Motsvarande begrepp i entreprenadsammanhang är projektledare. Vad gäller frågan om *"likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll"* har det i förfrågningsunderlaget inte angetts i detalj vad som avses med kravet. Det anges dock att likvärdigheten ska bedömas med avseende på servicearbeten och felavhjälpande underhåll.

Såsom Sandå anfört till HFAB har den av Sandå offererade uppdragsansvarige under sina redovisade anställningar bl.a. utfört kontroll av övertagna ytor, genomfört besiktningar, samordnat verksamheten med beställare och eventuella andra entreprenörer på arbetsplatsen, uppdaterat projektprognoser, tillsett att arbeten som ligger utanför avtalsarbeten dokumenteras och godkänns av beställare (ÄTA-arbeten), kontrollerat upparbetad tid, hanterat leverantörsfakturor, planerat och fördelat resurser inom egna projekt, lämnat offert/anbud, upprättat arbetsbeskrivningar enligt avtal med beställare, ägnat sig åt skriftlig projektplanering och skriftlig arbetsbeskrivning. Vad gäller likvärdiga arbeten har han under alla sina anställningar utfört likvärdiga arbeten i förhållande till det som nu upphandlas. Samtliga uppgifter som redovisats ovan är uppgifter som typiskt sett utförs av en person som innehar rollen som uppdragsansvarig. Även Stoby har genom sitt arbetsgivarintyg bekräftat att han uppfyller kraven som uppdragsansvarig/projektledare. De uppdrag som han varit uppdragsansvarig för rör i allt väsentligt likvärdiga arbeten med det som nu upphandlas, dvs. uppdragen rör servicearbeten och felavhjälpande underhåll. Av det som Stoby anför kan inte utläsas att han inte har utfört uppdrag som rör service och felavhjälpande underhåll. Det som Stoby anför om att vissa projekt inte inbegripit service och felavhjälpande är felaktigt. Det har inte heller in förfrågningsunderlaget angivits något krav som innebär att hans erfarenhet från Fönsterspecialisten inte skulle godtas. Sandå har därför uppfyllt samtliga ska-krav.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Vid överprövningar enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Relevanta delar av förfrågningsunderlaget

I punkt AFA. 21 anges att ramavtalet omfattar golvarbeten av karaktären felavhjälpande underhåll, enklare underhållsåtgärder samt mindre projekt. Projekten ska vara av enklare karaktär och ej kräva längre etableringar.

I punkt AFB. 524 ställs bl.a. följande krav:

”Anbudsgivaren ska tillhandahålla:

Ansvariga personer som har dokumenterad erfarenhet och kompetens av att utföra likvärdigt uppdrag”.

”Anbudsgivaren ska tillhandahålla nyckelpersoner som svarar upp mot förfrågningsunderlagets ställda krav.

Nyckelorganisationen ska omfatta minst

- Uppdragsansvarig
- Arbetsledare”

”Nyckelorganisationens kompetens och erfarenhet:

Uppdragsansvarig

- a) Minst fem (5) års erfarenhet som uppdragsansvarig avseende likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll.
- b) Mycket god kunskap i svenska språket, i tal och skrift.”

Förvaltningsrättens bedömning

Ett anbud som i en upphandling inte uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav får i regel inte antas eftersom ett sådant förfarande oftast skulle strida mot såväl likabehandlingsprincipen som transparensprincipen.

Ställda krav ska vara uppfyllda vid anbudstidens utgång om inget annat anges i förfrågningsunderlaget. Undantag kan göras om ett sådant krav skulle vara oproportionerligt. Även om bristande kravuppfyllelse framkommer först vid en domstolsprövning kan en sådan brist medföra ett ingripande enligt LOU.

Stoby gör gällande att Sandås offererade uppdragsansvarige inte uppfyller kravet på minst fem (5) års erfarenhet som uppdragsansvarig avseende likvärdiga arbeten avseende servicearbeten och felavhjälpande underhåll.

Enligt förvaltningsrättens bedömning kan det aktuella kravet, läst i sitt sammanhang, rimligen inte förstås på annat sätt än att offererad uppdragsansvarig ska ha erfarenhet av golvarbeten som till sin karaktär är likvärdiga

de som ramavtalet avser med avseende på servicearbeten och felavhjälpande underhåll.

Såvitt framgår av handlingarna i målet hade Sandås offererade uppdragsansvarige inte totalt fem års erfarenhet som uppdragsansvarig/projektledare för golvarbeten vid tidpunkten för anbudstidens utgång, oavsett om han tillgodoräknas återopad erfarenhet från sin anställning hos Stoby. Anbudet uppfyller därmed inte samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav och borde därför inte ha antagits. Eftersom Stoby vid utvärderingen har kommit på fjärde plats och ramavtal ska tilldelas tre anbudsgivare har Stoby lidit eller kunnat komma att lida skada till följd av att anbudet från Sandå har antagits. Skäl för ett ingripande enligt LOU föreligger därmed. Detta ska ske genom en rättelse på så sätt att en ny utvärdering genomförs varvid anbudet från **Stoby* inte ska beaktas.
Sandå

RÄTTELSE BESLUT
2016-05-03
*Fel bolags namn har
ingivits och rättas
därmed med stöd av
32 § förvaltnings-
processlagen.**
Louise af Klint

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Louise af Klint

Anna Aktermo har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

